Inspraak begrotingsbehandeling gemeente Duiven

Namens de Denktank MKB Duiven-Westervoort

Onderwerp: Gemeentelijke fusie – maatschappelijke meerwaarde en financiële gevolgen voor inwoners en ondernemers

Voorzitter, leden van de gemeenteraad,

Dank voor de gelegenheid om namens de Denktank MKB Duiven-Westervoort in te spreken.

Voorzitter,

Wij realiseren ons als ondernemers en inwoners dat de vier gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar voor grote uitdagingen staan. De toenemende complexiteit van gemeentelijke taken, de beperkte beschikbaarheid van specialistische expertise, de kwetsbaarheid van ambtelijke organisaties en de druk vanuit provincie en Rijk maken intensievere samenwerking noodzakelijk.

Laat ik daarom beginnen met een belangrijk uitgangspunt: **de Denktank is niet tegen een gemeentelijke fusie.**

Wij zien de noodzaak van samenwerking en erkennen de kansen die schaalvergroting kan bieden. Maar wij vinden ook dat een fusie geen doel op zichzelf mag zijn. Het gaat niet om het samenvoegen van vier gemeenten, vier organisaties en vier begrotingen. Het gaat om de vraag of inwoners en ondernemers daar uiteindelijk beter van worden.

Juist daarom moeten we vooraf bepalen wat de fusie moet opleveren en hoe we dat gaan meten.

Voorzitter,

Duiven heeft een relatief sterke financiële uitgangspositie, zorgvuldig opgebouwde reserves en presteert op verschillende onderdelen van de dienstverlening goed.

Wat nu goed functioneert, mag niet verdwijnen in het gemiddelde van vier gemeenten. De nieuwe gemeente moet het beste van de vier benutten.

Wij vragen daarom om een nulmeting van de financiële positie, dienstverlening, lokale lasten en tevredenheid van inwoners en ondernemers. Vergelijk de nieuwe gemeente vervolgens met circa 25 vergelijkbare Nederlandse gemeenten.

Formuleer meetbare doelstellingen, werk met een ingroeimodel en rapporteer jaarlijks openbaar over de resultaten.

Een grotere gemeente moet aantoonbaar een betere gemeente worden.

Voorzitter,

Dan het onderwerp dat bij deze begrotingsbehandeling voor ons centraal staat: **de mogelijke financiële gevolgen van de fusie voor inwoners en ondernemers.**

Bij de samenvoeging moeten gemeentelijke belastingen, heffingen en leges worden geharmoniseerd. Dat kan voor inwoners en ondernemers van Duiven leiden tot een substantiële lastenverzwaring.

Wij vinden dat deze gevolgen vóór de definitieve besluitvorming inzichtelijk moeten zijn. Niet pas wanneer de nieuwe gemeente haar tarieven vaststelt.

Daarbij hebben wij begrepen dat het Rijk bij een gemeentelijke herindeling een financiële frictiebijdrage beschikbaar stelt om de extra kosten van de fusie zelf op te vangen. Het gaat naar zegge om €17,6 miljoen

Wij vragen de raad inzichtelijk te maken hoe deze frictiebijdragen worden ingezet, welke kosten daaruit worden gedekt en welke financiële ruimte eventueel overblijft.

Daarnaast beschikt Duiven over zorgvuldig opgebouwde reserves.

Ons concrete voorstel is om te onderzoeken of vanuit de frictiesbijdrage en de beschikbare reserves een financiële overgangsvoorziening kan worden getroffen voor inwoners en ondernemers.

Deze voorziening zou eventuele substantiële lastenstijgingen als gevolg van de tariefharmonisatie tijdelijk kunnen verzachten of, waar juridisch mogelijk, gefaseerd kunnen laten ingaan.

Wij beseffen dat dit een zorgvuldige financiële en juridische uitwerking vraagt. Daarom vragen wij vandaag niet om een bedrag vast te stellen, maar om deze mogelijkheden tijdig te onderzoeken en mee te nemen in de meerjarenbegroting.

Voorzitter,

Onze oproep aan de gemeenteraad bestaat uit drie concrete verzoeken.

Ten eerste: maak de uitgangspositie van de vier gemeenten, de fusiekosten, de herindelingsbijdrage en de gevolgen van tariefharmonisatie transparant.

Ten tweede: leg vooraf meetbare doelstellingen vast voor de kwaliteit van de nieuwe gemeente en verantwoord jaarlijks de maatschappelijke meerwaarde.

Ten derde: onderzoek en reserveer, waar financieel en juridisch mogelijk, middelen voor een overgangsvoorziening die inwoners en ondernemers beschermt tegen abrupte lastenstijgingen.

Wij vragen om hierover vóór de start van de nieuwe gemeente op 1 januari 2029 duidelijke afspraken te maken.

Voorzitter, ik rond af.

Wij wensen de gemeenteraad veel wijsheid bij de besluiten die de komende periode genomen moeten worden.

Onze boodschap is niet: stop met het fusieproces.

Onze boodschap is: **maak vooraf duidelijk wat de fusie kost, wat inwoners en ondernemers ervan merken en welke verbetering zij ervoor terugkrijgen.**

Want uiteindelijk wordt het succes van deze fusie niet bepaald door de omvang van de nieuwe gemeente, maar door de vraag of inwoners en ondernemers straks kunnen zeggen:

Onze gemeente is niet alleen groter geworden, maar ook beter.

Voorzitter, de fusie is niet het doel. Een betere gemeente is het doel.

Dank u wel, voorzitter.